

Štátne symboly

Používanie štátnych symbolov upravuje zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 63/1993 Z. z. o štátnych symboloch Slovenskej republiky a ich používaní v znení neskorších predpisov.

Štátnymi symbolmi Slovenskej republiky sú:

1. štátny znak
2. štátna vlajka
3. štátna pečať
4. štátna hymna

1. **Štátny znak** tvorí na červenom ranogotickom štíte dvojitý strieborný kríž, ktorý je vztyčený na strednom vyvýšenom vršku modrého trojvršia. Štátny znak sa väčšinou vyobrazuje farebne a striebornú farbu dvojitého kríža je možné nahradiť bielou farbou. Taktiež je možné aj jeho jednofarebné grafické zobrazenie alebo stvárnenie z kovu, kameňa, z keramického alebo iného materiálu.

Štátny znak používajú spôsobom ustanoveným zákonom o štátnych symboloch:

- a) Národná rada SR, Kancelária NR SR
- b) prezident SR a Kancelária prezidenta SR
- c) vláda SR
- d) ministerstvá a iné orgány štátnej správy SR
- e) Národný kontrolný úrad SR
- f) prokuratúra, súdy a Ústavný súd SR
- g) štátom určené osoby podľa osobitných predpisov
- h) diplomatické misie, stále misie a konzulárne úrady SR
- i) ozbrojené sily, bezpečnostné zbory a Hasičský a záchranný zbor SR
- j) štátne školy a štátne školské zariadenia
- k) orgány územnej samosprávy
- l) Slovenská akadémia vied a jej orgány a ďalšie štátne vedecké organizácie, štátne múzeá a galérie a ďalšie štátom zriadené organizácie z oblasti kultúry
- m) Národná banka Slovenska a štátne banky

Štátny znak sa používa **na** trvalé vonkajšie **označenie budov**, ktoré sú sídlom štátnych orgánov, orgánov územnej samosprávy a verejnoprávných inštitúcií, na označenie fyzických

osôb a právnických osôb, ktoré reprezentujú Slovenskú republiku doma a v zahraničí na medzinárodných podujatiach, na úradných listinách štátnych orgánov, na úradných pečiatkach a v ďalších prípadoch uvedených v § 3 ods. 6 zákona o štátnych symboloch. Vo vnútri budovy sa používa na výzdobu učební a zasadacích miestností v štátnych školách. **Môžu ho používať aj iné fyzické a právnické osoby s výnimkou označenia ich budov, listín, pečiatok a rovnošiat;** to sa nevzťahuje na fyzické a právnické osoby, o ktorých to ustanovuje osobitný predpis. Všetky fyzické a právnické osoby môžu používať štátny znak vždy len takým spôsobom, aby jeho použitie bolo dôstojné a zodpovedajúce jeho postaveniu ako štátneho symbolu.

Zobrazenie štátneho znaku iného štátu na budovách je možné použiť iba na vonkajšie označenie budov zastupiteľských úradov daného štátu.

Na **označenie budovy štátnym znakom** sa použije **tabuľa s farebným vyobrazením** štátneho znaku, zhotovená zo smaltovaného plechu s výškou 30, 40 alebo 60 cm. Tabuľa sa umiestňuje buď do stredu priečelia budovy alebo nad hlavný vchod budovy alebo na pravú stranu hlavného vchodu z čelného pohľadu.

Štátny znak na úradných listinách a úradných pečiatkach

Štátnym znakom sa označujú len **úradné listiny**, ktoré obsahujú **rozhodnutie** alebo **uznesenie štátneho orgánu** a ktorými sa úradne osvedčujú dôležité skutočnosti alebo oprávnenia. Úradné listiny a iné úradné tlačivá určené na hromadné používanie, ktorými sa úradne osvedčujú dôležité skutočnosti alebo oprávnenia, sú opatrené štátnym znakom predtlačeným farebne alebo v kresbe. Ostatné úradné listiny, ktoré obsahujú rozhodnutie alebo uznesenie štátneho orgánu alebo osvedčenie dôležitých skutočností alebo oprávnení, sa označujú odtlačkom úradnej pečiatky so štátnym znakom.

Orgány územnej samosprávy označujú **odtlačkom úradnej pečiatky so štátnym znakom** listiny obsahujúce rozhodnutia alebo osvedčenia dôležitých skutočností vo veciach, v ktorých vykonávajú štátnu správu podľa osobitných predpisov.

Úradná pečiatka so štátnym znakom je okrúhla, s priemerom 36 mm. Na osobitné účely je možné použiť okrúhlu úradnú pečiatku so štátnym znakom s priemerom 17 mm a 22 mm. Na úradnej pečiatke je po obvode kruhu okolo štátneho znaku pri štátnych orgánoch a ustanovizniach uvedených v § 3 ods. 1 zákona o štátnych symboloch uvedené označenie štátneho orgánu a prípadne aj obec, v ktorej má sídlo; pri orgáne územnej samosprávy je uvedený názov orgánu alebo názov obce a nápis Slovenská republika.

2. **Štátna vlajka** sa skladá z troch pozdĺžnych pruhov – bieleho, modrého a červeného, ktoré sú rovnakej šírky a usporiadané pod sebou. Na prednej polovici listu štátnej vlajky je umiestnený štátny znak a pomer strán štátnej vlajky je 2 : 3. Štátna vlajka sa môže používať aj vo forme štátnej zástavy.

Štátna vlajka alebo štátna zástava **sa používa na trvalé označenie budovy**, v ktorej sídli štátne orgány a ich zariadenia, ozbrojené sily a ich zariadenia, bezpečnostné zbory, Hašičský a záchraný zbor a jeho zariadenia, orgány územnej samosprávy a ich zariadenia, štátne školy a štátne školské zariadenia a **na dočasnú vlajkovú výzdobu pri príležitosti štátnych sviatkov** alebo **na výzvu vydanú ministerstvom** pri významnej oficiálnej príležitosti celoštátneho charakteru a na výzvu vydanú **obcou** pri oficiálnej príležitosti miestneho charakteru. Štátnu vlajku a štátnu zástavu môžu používať aj iné fyzické osoby a právnické osoby. Použitie

štátnej vlajky a štátnej zástavy musí byť dôstojné a musí zodpovedať postaveniu štátneho symbolu Slovenskej republiky.

Štátny smútok vyhlasuje vláda SR, ak ide o:

- a) úmrtie prezidenta SR
- b) úmrtie predsedu Národnej rady SR
- c) úmrtie predsedu vlády SR

Vláda Slovenskej republiky môže vyhlásiť štátny smútok aj vtedy, ak ide o citový otras spoločnosti vyvolaný smrťou osoby s mimoriadnym vplyvom na verejný život a o vykonanie pietnej spomienky na tragicky zahynuté osoby na území alebo mimo územia Slovenskej republiky.

Pri vyhlásení štátneho smútku rozhodnutím vlády Slovenskej republiky sa spúšťa štátna vlajka na pol žrde.

Od 1. mája 2004 sa **súčasťou vlajkovej výzdoby** používanej v Slovenskej republike stala **vlajka Európskej únie**. Spoločné používanie štátnej vlajky, vlajky Európskej únie, vlajky obce a vlajky samosprávneho kraja orgánmi uvedenými v § 8 ods. 1 zákona o štátnych symboloch je upravené v „Odporúčaní Ministerstva vnútra Slovenskej republiky číslo SVS 204-2004/00329 z 19. apríla 2004 na používanie vlajky Európskej únie pre štátne orgány, územnú samosprávu, nimi zriadené právnické osoby a verejnoprávne inštitúcie v Slovenskej republike“, uverejnené v čiastke 6 Vestníka vlády Slovenskej republiky z 26. apríla 2004.

3. **Štátna pečať** je okrúhla a v jej strede je vyobrazený štátny znak. Farby znaku sú vyznačené heraldickým šrafovaním a okolo štátneho znaku je do kruhu umiestnený nápis Slovenská republika. V dolnej časti kruhopisu je lipový lístok. Štátna pečať má priemer 45 mm. Používa sa na originál listiny ústavy a ústavných zákonov Slovenskej republiky, medzinárodných zmlúv, poverovacích listín diplomatických zástupcov ako i v ďalších obvyklých prípadoch.

Pečatidlo štátnej pečate uchováva prezident Slovenskej republiky.

4. **Štátnou hymnou** sú prvé dve slohy piesne *Nad Tatrou sa blýska*. Hrá sa alebo spieva pri príležitosti štátnych sviatkov, pamätných dní a výročí a pri iných významných príležitostiach celoštátneho alebo miestneho charakteru. Štátnu hymnu iného štátu možno hrať, ak je prítomná jeho oficiálna delegácia alebo si to vyžaduje konkrétna situácia.

Dohľad nad dodržiavaním ustanovení zákona o štátnych symboloch **vykonáva** ministerstvo vnútra a obvodné úrady.

Obvodný úrad môže uložiť pokutu do 6 638 € právnickej osobe, ktorá porušila ustanovenia § 3 ods. 4 až 6, § 5 ods. 3, § 6 a § 11 ods. 2 zákona o štátnych symboloch.

V Bratislave 31. decembra 2008